Onutė Pučinskienė
Lopšelio-darželio “Pagrandukas” meninio ugdymo mokytoja, muzikos mokytoja ekspertė

“Įvairių priemonių panaudojimas muzikuojant su pačiais mažiausiais”

- Ikimokyklinėje įstaigoje dirbu 36 metus ir norėčiau pasidalyti darbo patirtimi su ankstyvojo amžiaus vaikais, konkrečiai - apie įvairių priemonių panaudojimą ankstyvojo amžiaus vaikų muzikinėse veiklose.
- Dirbant su šio amžiaus vaikais ypač svarbu, kad veiklos būtų žaismingos, patrauklios, emociškai paveikios. Veiklose naudojamos priemonės skatina vaikų susidomėjimą, smalsumą, norą dalyvauti, veikti, ieškoti ir atrasti, kurti. Priemonių panaudojimas teikia vaikams žinių ir naujų patyrimų apie juos supantį dar menkai pažįstamą pasaulį.
- Kai mažyliams pirmą kartą parodžiau šilko kaspinus, nustebau, kad daugelis vaikų iš karto gebėjo jais naudotis. Svarbiausia - džiugios emocijos. O toliau - įvairūs vaikų judesiai, spontaniška kūryba, rankų mostai, kūno koordinacija, susižavėjimo šūksniai. Kaspinus panaudoju ir muzikos klausymui: skambant atitinkamai muzikai vaikai arba mojuoja kaspinais, arba juos deda ant grindų, ploja rankom, trepsi... Skiriame spalvas: skambant muzikai, mojuojame atitinkamos spalvos kaspinais. Dar siūlau pastuksenti lazdele į grindis arba jas paslėpti už nugaros.
- Smagu vaikams žaisti su vilnonių siūlų kamuoliukais. Vaikai rankutėse juos spaudo, čiupinėja, glaudžia, kelia aukštyn ir paleidžia - bupt, vėl juos čiumpa nuo grindų - čiupt. Tai skatina vaikus atidos, susikaupimo, išlaukti momento „bupt“, o paskui savo kamuolėlį surasti ir vėl jį paimti.

- Daug galimybių lavinant vaikų sensomotoriką teikia medinės lazdelės. Žaisdami atliekame įvairius delniukų masažus ir juose esančių taškų aktyvinimą: kočiojame lazdeles ant grindų (abi ir po vieną), kočiojame tarp delniukų, pabadome delniuką ir atskirus pirštukus. Tai irgi reikalauja vaikų dėmesio, sąmoningumo, reakcijos, kūno koordinacijos, skatina išmokti stuksenti lazdelėmis, jomis sudaužti, klausantis muzikos, ritmiškai pritarti, pritaikyti jas kuriant (būū - jautukas, mee - ožiukas, tuk tuk - genelis ir t.t.).
- Naudoju barškučius. Dauždami į delniuką, pritariame muzikai (vidutinis registras), barškučių koteliais stuksename į grindis (žemas registras), mojuojam barškučiais aukštai iškėlę (aukštas registras), supam barškučius (lopšinė). Visa tai skatina vaikus įsiklausyti, suvokti muziką, taikyti judesį su muzika, veikti kartu, darniai, pasidžiaugti.
- Daugybę kūrybinių momentų patiriame naudodami parašiutą. Pirmiausia, tai pirmoji pagalba išmokti eiti ratelio. Parašiute supame žaisliuką arba sviedinuką (lėta muzika), jį šokdiname (greita muzika).
- Padedame parašiutą ant grindų ir einame aplink jį, bėgiojam po salę ir vėl sugrįžtame sustoti aplink parašiutą (klausymas kontrastingos muzikos). Tai lavina vaikų judesių koordinaciją, skatina draugiškumą, veikimą visiems kartu ir pagal taisykles, teikia naujų potyrių, teigiamų emocijų.

- Smagu groti būgneliais. Apžiūrime būgnelius ir lazdeles, visa tai aptariame. Vaikai spontaniškai improvizuoja, tyrinėja, klausosi būgnų tembrų (jie skirtingi), pritaria muzikai eksperimentuodami tempais, garsumu, savais ritminiais dariniais (garsiai-tyliai, lėtai-greitai). Vaikai išgyvena naujus pažinimo džiaugsmus, tenkina smalsumo poreikius, pratinasi taisyklingai naudotis lazdele, išgauti kokybišką garsą.
- Vaikams patinka žaisti su skarelėmis. Čia ypač daug erdvės eksperimentavimui, judesio raiškai ir laisvei. Laikydami skarelę už dviejų kampelių, ja mojuojame aukštyn-žemyn, sukamės aplink, slepiamės už jos, dedame ant galvos... Laikydami už vieno kampelio, ją sukame prieš save, mojuojame, mėtome aukštyn ir stengiamės sugauti. Vaikai patiria daug malonių emocijų, pajunta skarelių plastiškumą, lengvumą, džiaugiasi savo skarelės išdaigomis. Žaidžiant su skarelėmis, veikia visas vaiko kūnas, jis atsipalaiduoja, nesąmoningai įsijausdamas juo kuria.
- Dažnai naudojame akmenukus. Jie šalti, tai vaikams netikėta. Glaudžiam juos prie veiduko, sakydami: brrrrrr šalta. Suspaudžiame ir šildome akmenukus delniukuose, šildome pūsdami į juos (kvėpavimas), sūpuojame rankutėse (lopšinė), stuksenam, sugniaužiam juos ir vėl ištiesiam delniukuose (liūli liūli – supa, capt - sugniaužia).

- Šie žaidimai skatina vaikus susikaupti, klausytis, masažuoja delniukus, lavina smulkiąją motoriką. Panašiai žaidžiame su kaštonais, su graikinių riešutų kevalais, barškančiom dėžutėm.
- Dar naudojame metalofonų plokšteles. Vaikai pratinasi vienoj rankutėj laikyti lazdelę, kitoje - metalofono plokštelę. Užgauname plokštelę, pasiklausom skambėjimo, apverčiame priemonę šonu ir pastuksename lazdele. Jei vaikams sunku laikyti rankoje plokštelę, tai ją galima pasidėti ant kelių, ant stalo arba grindų. Grojant metalofonu vaikams tenka ypač susikaupti, susikoncentruoti, būti dėmesingiems, kadangi vienu metu reikia atlikti keletą užduočių. Tai skatina įsiklausyti, mąstyti, atrasti ir panaudoti tinkamą judesį. Grojant plokštele sakome: cingu lingu, o stuksenant medinę dalį: tuku tuku.
- Kai pirmą kartą atsivedu vaikus į muzikos salę, pagroju keletą garsų pianinu ir pasiūlau pagroti vaikams. Kai vaikai įsidrąsina, pagroju daugiau. Taip vaikai neišsigąsta netikėtų garsų. Būtinai pagrojame meškučio (žemų) ir kiškučio (aukštų) garsų. Kiekvienos veiklos metu siūlau vaikams pagroti ir pianinu.

- Dar naudojame medines kaladėles, barškančias dėžutes, medinius šaukštelius, žaidžiame su tampria juosta, minkštais žaislais, grojame žvangučiais, pučiame molinukus, skambiname varpeliais ir kt.
- Svarbu, kad vaikai muzikinėse veiklose pasidžiaugtų, patirtų kažką naujo, todėl daug dėmesio skiriame ugdančiai aplinkai, kuri skatintų kurti, saugiai jaustis. Įsigyjame vis naujų priemonių ir vaikiškų muzikos instrumentų, naudojame barškančias dėžutes, buteliukus, kurias dažniausiai pagamina vaikų tėveliai.
- Ugdomoji veikla bus kokybiška, jei bus tinkama suaugusiojo ir vaiko sąveika, jei pedagogas bus kūrybingas ir mylintis vaikus.
- Noriu pasidžiaugti, kad man nuolat tenka dirbti su vaikus mylinčiomis pedagogėmis, kurios geba pastebėti kiekvieną vaiką, jo individualumą, gebėjimus, skirtybes. Kartu bendradarbiaudamos stengiamės kurti ir dirbti, taip kad „Pagranduke“ būtų gera visiems...

METODINĖ PRIEMONĖ

“Muzikiniai žaidimai mažiems vaikams”

Tai autoriniai Onutės Pučinskienės muzikos kūrinėliai, skirti atlikti su įvairiomis priemonėmis.

- ***1. SIŪLŲ KAMUOLĖLIS***
- ***2. MOKU PLAUTI RANKUTES***
- ***3. ŽVANGUČIAI***
- ***4. KAS PAGROS BŪGNELIU***
- ***5. DU KAŠTONAI***
- ***6. BALTI DRUGELIAI***
- ***7. UPELIUKAS***
- ***8. GENELIS***
- ***9. KATI KATINĖLIAI***
- ***10. AKMENUKAI***
- ***11. VARPELIAI***

Cingu lingu cin cin cin – paklausyk, prieik artyn...

Bar bar bar pagrosim ir nusišypsosim...

Du kaštonus aš turiu ir pažaist su jais galiu...

Kaspinėliai raitos sukas: žalias, mėlynas ir rudas...

Kamuolėlis bupt - jį rankutės čiupt...

Supam zuikį apapa – ši dainelė jam skirta...

Bum bum būgneliu – ir po vieną, ir kartu...

Din di lin žvangučiai – šypsosi vaikučiai...

Ku kū ku kū – ieškokit vaikų...

...ir pianinu dar pagroti aš galiu...

Tuku tuku kaip genukai – meee - jau esame kaip ožiukai...

Dilin dilin smagu pagroti, saulutei varpeliais pamojuoti

Juosta sukas, juosta raitos – džiaugiasi kiekvienas vaikas...

- Kai vaikas ištiesia delniuką-
- Į jį krenta žvaigždelė,
- Kai ištiesia kitą – suskamba dainelė.
- Kai tiesia abi rankutes – pažadina pievų gėles.
- Mylėkim... Dainuokim...